

Geografihåndbogen

Anmeldt af geolog Susanne Plesner

Min første indskydelse, da jeg bladede bogen igennem var "sikke en mursten", men ved nærmere øjesyn ønskede jeg, at noget tilsvarende havde eksisteret, da jeg selv gik i gymnasiet, for alt andet lige er det da skønnere at have det hele samlet i én bog end på kopier fra mange bøger...

Geografi Håndbogen lever i allerhøjeste grad op til sin titel både med geografi og håndbog, da den dækker over de discipliner, som unge på ungdomsuddannelserne bør kende til inden for feltet geografi, og samtidig med at den er en fortræffelig lærebog, fungerer den også fint som opslagsværk, da den er nem at finde rundt i.

Geologi og klimatiske forhold

De første fem kapitler i bogen omhandler alt fra Jordens og atmosfærens historie og oprindelse, over analysemetoder og geologiske processer fra magmadannelse til erosion, og til jordbundssammensætning og klimatiske forhold.

Generelt er afsnittene i de enkelte kapitler velskrevne og sat sammen i en naturlig rækkefølge, og de enkelte begreber er rigtigt godt forklaret for målgruppen, der ikke har forudsætninger for at forstå et ellers kompliceret stof. Teksten er generelt suppleret fint af nogle letforståelige tegninger og figurer, og for både tekst og figurer gælder, at de indeholder mange gode detaljer, som også er gjort letforståelige, selvom de kan være nok så indviklede, når man går dybere ind i stoffet.

Eksempelvis får forfatteren i kapitel 2 de forskellige pladetektoniske miljøer, hvori magma kan smelte op, og hvordan sammensætningen derfor bliver, flettet godt ind i afsnittet om magmadannelse. Samtidig gøres stoffet ikke mere kompliceret end højst nødvendigt ved kun at nævne let forståelige fysiske forhold som fx trykændringer, densitetsforskelle og gnidningsmodstand som årsager til opsmeltning og magmaets vandring op gennem skorpen til overfladen. Tilhørende figur 2.16, fiktivt tværsnit af kappen/skorpen, fremstiller ligeledes de forskellige trin og dybder af magmaets

vandring op gennem og ophold i skorpen let forståeligt og meget pædagogisk – ligeså med en velskrevet og uddybende figurtekst.

Henvisninger

Trods roseerne er jeg dog enkelte steder faldet over brug af gloser og begreber, som ikke er forklaret, eller som er forklaret i et andet kapitel. Fx side 78 (kapitel 2) nævnes Yngre Dryas og Præborealtid nærmest som grebet ud ad luften. Her savner jeg lidt en kort forklaring i parentes eller blot en henvisning til den udmærkede og meget overskuelige tabel i kapitel 3 side 153, som viser en tidsskala for slutningen af senglacialtiden og hele postglacialtiden. Selvom de enkelte kapitler er skrevet hver for sig af forskellige forfattere, ville det give en bedre helhed med disse henvisninger på tværs af kapitlerne. Det er da en fordelene ved at have de forskellige emner samlet i én bog.

Det sker også at figurhenvisningerne er forkerte fra tekst i et kapitel til figurer i et andet kapitel. Hertil vil jeg uddele et lille gok i nødden til redaktørerne, der burde have været mere opmærksomme.

Alment dannende

Som helhed er bogen en fin lærebog i specifikke naturvidenskabelige discipliner, som samtidig giver en god almen dannelse, eftersom de enkelte kapitler omhandler emner, der, samtidig med at være informative, også giver læseren en forståelse for, at tingene hænger sammen i en helhed.

Geografihåndbogen 4. udgave, 2005, af diverse forfattere fra forlaget Systime. 506 sider indbundet og illustreret i farver. Pris med moms kr 362,50; ISBN: 8761609366. ■

Geologisk tidsskala					
Eon	Æra	System	mi. år	Serie	
Fanaerozoikum	Kænozoikum	Neogen	0,01	Holocæn	
			1,8	Pleistocæn	
			5,3	Pliocæn	
		Palæoogen	23,0	Miocæn	
			33,9	Oligocæn	
			55,8	Eocæn	
	Mesozoikum	Kridt	65,5	Palæocæn	
				Øvre	
			99,6	Nedre	
		Jura	145,5	Øvre	
			161,2	Mellem	
			175,6	Nedre	
		Trias	199,6	Øvre	
				Mellem	
			228,0	Nedre	
			245,0	Lopingien	
	Palæozoikum	Perm	251,0	Guadalupien	
				Cisuralien	
			270,6		
		Karbon	Pennsylvanien	299,0	Øvre
				306,5	Mellem
				311,7	Nedre
			Mississippien	318,1	Øvre
				326,4	Mellem
				345,3	Nedre
		Devon	Devon	359,2	Øvre
	Mellem				
385,3	Nedre				
Silur	416,0		Pridoli		
	418,7		Ludlow		
	422,9		Wenlock		
	428,2		Llandovery		
	443,7		Øvre		
Ordovicium	Ordovicium	460,9	Mellem		
		471,8	Nedre		
		488,3	Furongien		
	Kambrium	501,0	Mellem		
		513,0	Nedre		
		542,0			
Proterozoikum	Proterozoikum	Neoproterozoikum	1.000	Systembetegnelserne for Proterozoikum er ikke medtaget. For Arkæikum forligger der ingen systemnavne.	
		Mesoproterozoikum	1.600		
		Palæoproterozoikum	2.500		
		Neoarkæikum	2.800		
		Mesoarkæikum	3.200		
Arkæikum	Arkæikum	Palæoarkæikum	3.600		
		Eoarkæikum	3.600		